

Ocena jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim

w roku akademickim 2017/2018

1) Wdrażanie i doskonalenie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia

W roku akademickim 2017/2018 System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) w Uniwersytecie Śląskim funkcjonował we wszystkich jednostkach organizacyjnych prowadzących kształcenie w odniesieniu do studiów I i II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich.

We wszystkich trzynastu podstawowych jednostkach organizacyjnych Uczelni, a także w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych powołano Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (WZJK) oraz Pełnomocników ds. Jakości Kształcenia. W Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych, z uwagi na specyfikę jednostki, zapewnianiem jakości kształcenia zajmuje się bezpośrednio Dyrekcja Kolegium ISM. W większości jednostek funkcjonowały ponadto Kierunkowe Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia (KZZJK) dla wszystkich kierunków studiów, w tym nowo utworzonych. Wyjątkami były Wydział Prawa i Administracji, Wydział Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego, Wydział Teologiczny oraz Szkoła Zarządzania, gdzie ze względu na specyfikę jednostek za zgodą Rektora funkcje i zadania KZZJK wypełniały WZJK. Na poziomie ogólnouczelnianym działania pro jakościowe koordynował Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (UZJK) w składzie:

dr hab.	Mariusz	Jagielski	Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia
dr hab.	Alfred	Czogała	Pełnomocnik Rektora ds. Dydaktyki Akademickiej
prof. dr hab.	Danuta	Gabryś-Barker	Pełnomocnik Rektora ds. Nauczania Języków Obcych w Uniwersytecie Śląskim
dr	Paulina	Poczęta	Pełnomocnik Dziekana WArt ds. Jakości Kształcenia
dr hab. prof. UŚ	Agnieszka	Mrozik	Pełnomocnik Dziekana WBiOŚ ds. Jakości Kształcenia
dr hab.	Aniela	Różańska	Pełnomocnik Dziekana WEiNoE ds. Jakości Kształcenia
dr	Przemysław	Piwowarczyk	Pełnomocnik Dziekana WFil (Katowice) ds. Jakości Kształcenia

dr hab.	Mirosława	Michalska-Suchanek	Pełnomocnik Dziekana WFiI (Sosnowiec) ds. Jakości Kształcenia
dr	Joanna	Maszybrocka	Pełnomocnik Dziekana WliNoM ds. Jakości Kształcenia
dr	Dariusz	Sokołowski	Pełnomocnik Dziekana WMFiCh ds. Jakości Kształcenia
dr hab.	Franciszek	Kłosowski	Pełnomocnik Dziekana WNoZ ds. Jakości Kształcenia
dr hab.	Lech	Krzyżanowski	Pełnomocnik Dziekana WNS ds. Jakości Kształcenia
dr hab. prof. UŚ	Jarosław	Zagrodnik	Pełnomocnik Dziekana WPiA ds. Jakości Kształcenia
dr hab.	Maciej	Bernasiewicz	Pełnomocnik Dziekana WPiPs ds. Jakości Kształcenia
prof. dr hab.	Piotr	Ślęzak	Pełnomocnik Dziekana WRiTv ds. Jakości Kształcenia
ks. dr	Wojciech	Surmiak	Pełnomocnik Dziekana WTL ds. Jakości Kształcenia
dr inż.	Barbara	Batko	Pełnomocnik Dyrektora SZ ds. Jakości Kształcenia
mgr	Joanna	Jakubiec-Bontko	Pełnomocnik Kierownika SPNJO ds. Jakości Kształcenia
mgr	Adam	Suchański	Pełnomocnik Kierownika SWFiS ds. Jakości Kształcenia
mgr	Małgorzata	Piekarska	Reprezentantka URSD
	Maciej	Malik	Reprezentant URSS
	Tomasz	Gwóźdź	Reprezentant URSS

który stale współpracował z następującymi organami kolegialnymi zajmującymi się kształceniem:

1. Senacką Komisją ds. kształcenia,
2. Zespołem ds. Dydaktyki Akademickiej,
3. Komisją ds. studiów doktoranckich.

W minionym roku Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia opracował dokumenty zawierające listę spraw do poruszenia na spotkaniach ze studentami i doktorantami, które organizowane były przez Kierunkowe Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia oraz z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na kierunkach studiów, mające na celu uzyskanie informacji przydatnych z punktu widzenia zapewniania jakości kształcenia.

UZJK dokonał również systematyzacji protokołów hospitacji zajęć dydaktycznych oraz protokołu z analizy prac dyplomowych i ich recenzji.

Dokonano również zmiany w zarządzeniu nr 85 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego. Prócz kwestii formalnych związanych z przechowywaniem kwestionariuszy ankiety, opracowano i dodano kwestionariusz w wersji anglojęzycznej.

2) Doskonalenie programów kształcenia

W roku akademickim 2017/2018 w Uniwersytecie Śląskim zostały utworzone następujące formy studiów:

1. *etnologia i antropologia kulturowa* (WEiNoE);
2. *architektura informacji* (WFiI);
3. *mikro i nanotechnologia* (WMFiCh);
4. *geologia stosowana* (WNoZ);
5. *muzyka w multimediach* (WArt);

Równolegle zniesiono lub zlikwidowano następujące formy kształcenia:

1. *etnologia* (WEiNoE);
2. *informacja w instytucjach e-społeczeństwa* (WFiI);
3. *antropologia języka i komunikacji* (WFiI);
4. *fizyka techniczna* (WMFiCh);

Szczegółowe dane na temat innych prac doskonalących prowadzonych na poziomie wydziałów znajdują się w poszczególnych *Raportach z oceny własnej jednostek w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018*, które stanowią załączniki do niniejszej oceny.

3) Akredytacje

Polska Komisja Akredytacyjna przeprowadziła cztery oceny programowe na następujących kierunkach studiów:

- *chemia* – ocena: pozytywna;
- *technologia chemiczna* – ocena: pozytywna;
- *biofizyka* – ocena: pozytywna;
- *fizyka medyczna* – ocena: pozytywna.

4) Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

W roku akademickim 2017/2018 ankieta oceny pracy nauczyciela akademickiego została zrealizowana we wszystkich jednostkach zgodnie z wytycznymi zawartymi w *zarządzeniu nr 85 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego* (wraz z późniejszymi zmianami wprowadzonymi przez *zarządzenie Rektora nr 95/2018 z dnia 17.07.2018 r. Rektora UŚ zmieniające zarządzenie w sprawie ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego*). Obsługa procesu ankietyzacji na poziomie uczelnianym (zamawianie druku kwestionariuszy, skanowanie kwestionariuszy, udostępnianie wyników, koordynacja całości) prowadzona była w całości przez Biuro ds. Jakości Kształcenia.

W trakcie obu semestrów studenci wypełnili ponad 40 tys. kwestionariuszy, odpowiadając na pytania dotyczące przeszło 2200 zajęć dydaktycznych. Średnia ocen ankietowanych zajęć w Uniwersytecie Śląskim wyniosła 4,50, (w skali od 1-5), co należy uznać za wynik pozytywny (wzrost o 0,02 w porównaniu z poprzednim rokiem akademickim). Nauczyciele akademicy mają bezpośredni wgląd do wyników oceny danych zajęć poprzez serwis Portal Pracownika (pp.us.edu.pl). Mogą również zapoznać się ze skanami pisemnych komentarzy studentów, które niosą dodatkową i często szczegółową informację na temat sposobu prowadzenia zajęć, są też miejscem podnoszenia ważnych kwestii, które często nie są możliwe do przekazania w sposób inny niż anonimowy.

Szczegółowe zestawienie wyników ankiety przedstawia poniższa tabela:

Wyniki ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego - 2017/2018

pytania	UŚ	WArt	WBIOS	WEiNoE	Wfil	WliNoM	WMFiCh	WNoZ	WNS	WPIPs	WPIA	WRITV	WTL	SPNJO	SZ	SWFIS	Uszczegółowione wyniki dla Uniwersytetu	
Średnia Jednostki	4,50	4,32	4,67	4,47	4,63	4,50	4,48	4,45	4,40	4,59	4,27	4,27	4,55	4,61	4,63	4,71	średnia	4,50
1 Proszę ocenić, na ile precyzyjnie prowadzący określił wymagania wobec studentów oraz warunki zaliczenia zajęć.	4,55	4,04	4,66	4,50	4,67	4,63	4,55	4,56	4,46	4,61	4,35	4,32	4,61	4,78	4,62	4,86	odchylenie standardowe	0,47
2 Proszę ocenić, w jakim stopniu prowadzący realizował treści zawarte w sylabusie/programie.	4,59	4,14	4,77	4,53	4,72	4,63	4,64	4,64	4,52	4,69	4,33	4,25	4,63	4,72	4,71	4,82	mediana	4,62
3 Jak ocenia Pani/Pan punktualność prowadzącego i odbywanie zajęć zgodnie z harmonogramem?	4,63	4,34	4,86	4,58	4,72	4,71	4,69	4,62	4,53	4,67	4,33	4,31	4,74	4,78	4,85	4,71	Przedział średnich	Liczba ocen
4 Jak ocenia Pani/Pan dostępność prowadzącego zajęcia w godzinach konsultacji/dyzurów?	4,63	4,39	4,77	4,61	4,80	4,62	4,57	4,56	4,54	4,70	4,52	4,30	4,75	4,67	4,72	4,74	5	85
5 Proszę ocenić, na ile zajęcia prowadzone były w sposób zrozumiały, a treści przekazywane jasno i przystępnie.	4,39	4,41	4,59	4,35	4,50	4,30	4,27	4,32	4,3	4,51	4,23	4,25	4,73	4,47	4,56	4,80	4,8-4,99	630
6 Proszę ocenić, na ile prowadzący pomagał studentom w przygotowaniu się do zajęć (np. czy wskazywał źródła i/lub udostępniał dodatkowe materiały?).	4,41	4,39	4,53	4,41	4,61	4,34	4,35	4,33	4,29	4,50	4,06	4,18	4,47	4,46	4,75	4,61	4,5-4,79	646
7 Jak ocenia Pani/Pan życzliwość i otwartość prowadzącego wobec studentów?	4,61	4,43	4,74	4,57	4,74	4,63	4,61	4,60	4,52	4,65	4,41	4,33	4,61	4,72	4,69	4,66	4-4,49	597
8 Proszę ocenić, na ile prowadzący starał się zainteresować studentów tematyką zajęć.	4,35	4,43	4,55	4,35	4,47	4,25	4,3	4,22	4,22	4,48	4,13	4,23	4,40	4,39	4,35	4,57	3,5-3,99	162
9 Proszę ocenić, na ile prowadzący zachęcał do aktywnego udziału w zajęciach i/lub pobudzał do refleksji i samodzielnego myślenia.	4,37	4,26	4,55	3,35	4,48	4,38	4,37	4,21	4,23	4,49	4,11	4,22	4,41	4,49	4,47	4,62	3,0-3,49	55
Liczba ankietowanych osobozajęć	2212	104	129	84	516	151	322	122	159	158	149	142	43	110	3	20	2-2,99	32
Liczba zeskanowanych kwestionariuszy	40301	1151	3280	1236	9106	1525	3367	1791	4075	5285	5059	1552	576	1697	41	560	1-1,99	5
Średnio kwestionariuszy w ramach osobozajęć	18,22	11,07	25,43	14,71	17,65	10,10	10,46	14,68	25,63	33,45	33,95	10,93	13,40	15,43	13,67	28		
* średnia ze średnich wyników poszczególnych pytań																		
** średnia ze średnich ogólnych poszczególnych pracowników																		

Odbywały się także hospitacje, które objęły przede wszystkim pracowników uzyskujących najniższe wyniki w badaniach ankietowych oraz młodszych pracowników naukowych, hospitolowanych przez ich przełożonych.

W roku akademickim 2017/2018 kontynuowano przeprowadzanie cyklicznej *ankiety poziomu satysfakcji osób kończących studia* zarówno dla studiów I i II stopnia, studiów inżynierskich, jak i studiów jednolitych magisterskich. Ankieta została przeprowadzona w formie elektronicznej za pomocą systemu Ankieter. Badania dla poszczególnych poziomów odbyły się w dniach:

- studia I stopnia: 13.06.2018 – 5.11.2018,
- studia inżynierskie: 1.02.2018 – 30.09.2018,
- studia II stopnia: 13.06.2017 – 5.11.2017,
- jednolite magisterskie: 8.06.2017 – 31.10.2017.

Na ankietę odpowiedziało łącznie 457 respondentów (przy możliwej liczbie 6373 absolwentów, co dało zwrotność na poziomie 7,17%), z czego na:

- studiach I stopnia – 231,
- studiach inżynierskich – 40,
- studiach II stopnia – 138,
- studiach jednolitych magisterskich – 48.

Ankieta absolwencka jest narzędziem pozwalającym przyjrzeć się bliżej największym atutom i mankamentom wydziałów, ocenić kierunek, program studiów i jego realizację. Umożliwia wypowiedzenie się na temat organizacji i pracy wydziałowych struktur i administracji. Pozwala dostrzec problemy życia studentów, ich rozwoju i potrzeb. Respondenci często zwracają uwagę na stan techniczny budynków, dostępne udogodnienia, czystość czy problemy komunikacyjne. Ankieta pozwala wyciągnąć pewne wnioski co do poszczególnych jednostek organizacyjnych, oraz różnych tendencji, które pojawiają się w studenckich wyborach, planach i trendach. Niestety, ze względu na zbyt niską zwrotność, uznanie tych wniosków i danych dotyczących konkretnych kierunków za reprezentatywne jest mocno utrudnione lub wręcz niemożliwe.

Ankieta pozwala również spojrzeć całościowo na Uniwersytet Śląski z perspektywy studenckiej. Jako atuty całej uczelni absolwenci wskazywali ponownie szeroki wachlarz kierunków oraz wysoki poziom kadry dydaktycznej. Jako zaletę traktowali położenie uczelni w centrum aglomeracji i dobrą komunikację (szczególnie dotyczy kampusu katowickiego

i sosnowieckiego). Ankietowani często wskazywali na renomę uczelni i prestiżowe studia. Podobnie jak w poprzednich latach jako szczególną zaletę Uniwersytetu wskazywano Centrum Informacji Naukowej i Bibliotekę Akademicką. Jako atut podkreślano współpracę z uczelniami zagranicznymi w ramach programu ERASMUS i program mobilności studenckiej MOST. Studenci doceniają także możliwość uczęszczania na zajęcia sportowe poza godzinami planowych zajęć z wychowania fizycznego.

W tegorocznej edycji ankiety za główną wadę Uniwersytetu Śląskiego uznawano najczęściej istnienie papierowego indeksu. Podnoszono problemy kolejek w dziekanatach oraz skomplikowanych procedur i biurokracji. Zwracano również uwagę na słaby przepływ informacji, szczególnie na początku semestrów i późne publikowanie planów zajęć, co szczególnie utrudnia planowanie zjazdów studentom studiów niestacjonarnych.

Atuty Uniwersytetu Śląskiego	Mankamenty Uniwersytetu Śląskiego
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wysoki poziom wymagań ➤ szeroki wybór kierunków ➤ nowoczesna biblioteka ➤ wyszkolona kadra ➤ szeroki wachlarz pomocy studentom oraz oferty dla nich ➤ popularna uczelnia, mająca renomę i kształcąca specjalistów ➤ dobra lokalizacja ➤ oferta zajęć "pozalekcyjnych" (AZS, SZPiT "Katowice", koła naukowe i inne) ➤ możliwość studiowania bez odpłatności dla cudzoziemców ➤ dobra lokalizacja i dojazd, bliskość dworca PKP (Katowice) ➤ imprezy studenckie, Juwenalia ➤ wysoki poziom kształcenia ➤ media uniwersyteckie ➤ bardzo dobra organizacja pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak sprzętu elektronicznego we wszystkich salach ➤ bardzo długie kolejki w dziekanatach ➤ bardzo wygórowane ceny akademika, które ciągle rosną, a nie mają one odpowiedniego przełożenia na komfort mieszkania ➤ samowola wykładowców ➤ mało nauki praktycznej języka ➤ powtarzanie się tego samego materiału kilka razy w ciągu studiów ➤ papierowy indeks - zajmujące dużo czasu wpisy są już zbyteczne ➤ słaby przepływ informacji ➤ plan zajęć pojawia się zdecydowanie za późno (czasem nawet tydzień po rozpoczęciu semestru) ➤ chaos i brak organizacji. Terminy zawsze znane w ostatniej chwili. Student jest człowiekiem (dorosłym) i podawanie

<p>Uniwersytetu od strony administracyjnej, wszystko jasne i przejrzyste, co ułatwia stawianie pierwszych kroków na nowej Uczelni</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ projekty realizowane dla studentów ➤ Studiowanie w relatywnie niewielkich grupach, co pozwala na szybszą i skuteczniejszą integrację oraz zwiększa efektywność nauki ➤ życzliwość pracowników Uniwersytetu względem studentów - wiele problemów można załatwić od ręki, licząc na pomoc pracowników UŚ. Z relacji znajomych wiem, że jest to bolączką studentów innych uczelni. ➤ możliwość indywidualnej organizacji studiów ➤ darmowe wsparcie psychologa i doradcy zawodowego 	<p>wszelkich terminów na kilka dni przed to absurd.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ brak darmowych parkingów dla studentów ➤ skomplikowane procedury obrony i archiwizacji prac dyplomowych ➤ ogromne trudności w przeniesieniu ze studiów zaocznych na dzienne i odwrotnie ➤ - źle ułożone plany zajęć z dużą ilością okienek i niepotrzebnych przedmiotów zapychających siatkę ➤ logowanie kto pierwszy ten lepszy przez system usos
--	--

W omawianej ankiecie respondenci zostali zapytani o zmiany, jakie wprowadziliby na Uniwersytecie Śląskim. Podobnie jak w poprzednim pytaniu często pojawiały się odpowiedzi o wycofaniu papierowych indeksów i pozostawieniu wyłącznie indeksu elektronicznego. Respondenci wskazywali także na usprawnienie komunikacji między uczelnią a studentami - częstą wymianę maili, jasność i klarowność informacji, dodając, że obecnie załatwianie spraw jest bardzo zbiurokratyzowane. Pojawił się pomysł likwidacji papierowych wersji podań i pism na rzecz elektronicznego biura podawczego. Proponowano działania podnoszące świadomość studentów co do ich praw oraz przekazywanie dokładnych informacji i pomocy szczególnie osobom zaczynającym studia. Pojawił się postulat większej selekcji i bardziej restrykcyjnych zasad rekrutacji oraz przywrócenia egzaminów wstępnych.

Jako główny powód braku kontynuacji studiów po I stopniu w Uniwersytecie Śląskim, respondenci podają brak danego kierunku na studiach II stopnia, realizowanie innych zainteresowań oraz zdobywanie kolejnych kwalifikacji zawodowych czy dodatkowych

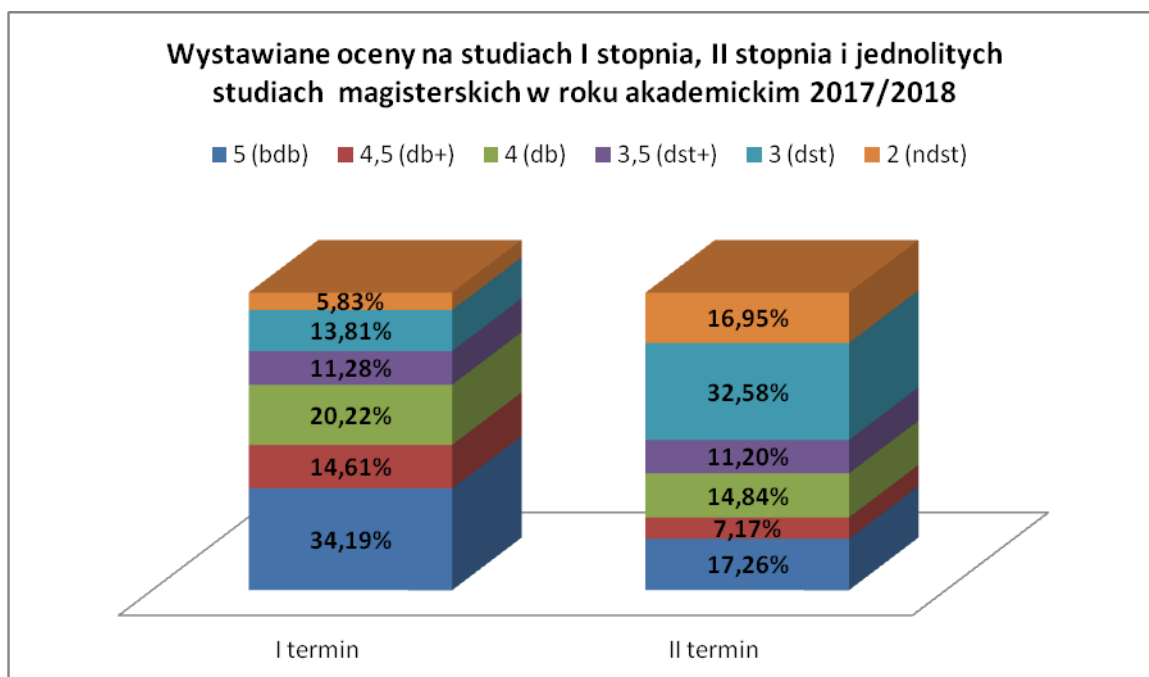
uprawnień. Najczęstszymi wskazaniami kontynuacji studiów po I stopniu są: Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet Warszawski oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

Absolwenci studiów II stopnia, którzy nie kończyli studiów I stopnia w Uniwersytecie Śląskim, najczęściej przychodzili z takich uczelni, jak: Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku Białej, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Oświęcimiu i Raciborzu oraz Uniwersytet Opolski i Politechnika Śląska.

Poza badaniami ankietowymi stosuje się również inne metody poznawania opinii studentów, zwłaszcza w formie kontaktów bezpośrednich oraz corocznych lub cosemestralnych spotkań władz jednostek i przedstawicieli KZZJK ze studentami poszczególnych kierunków.

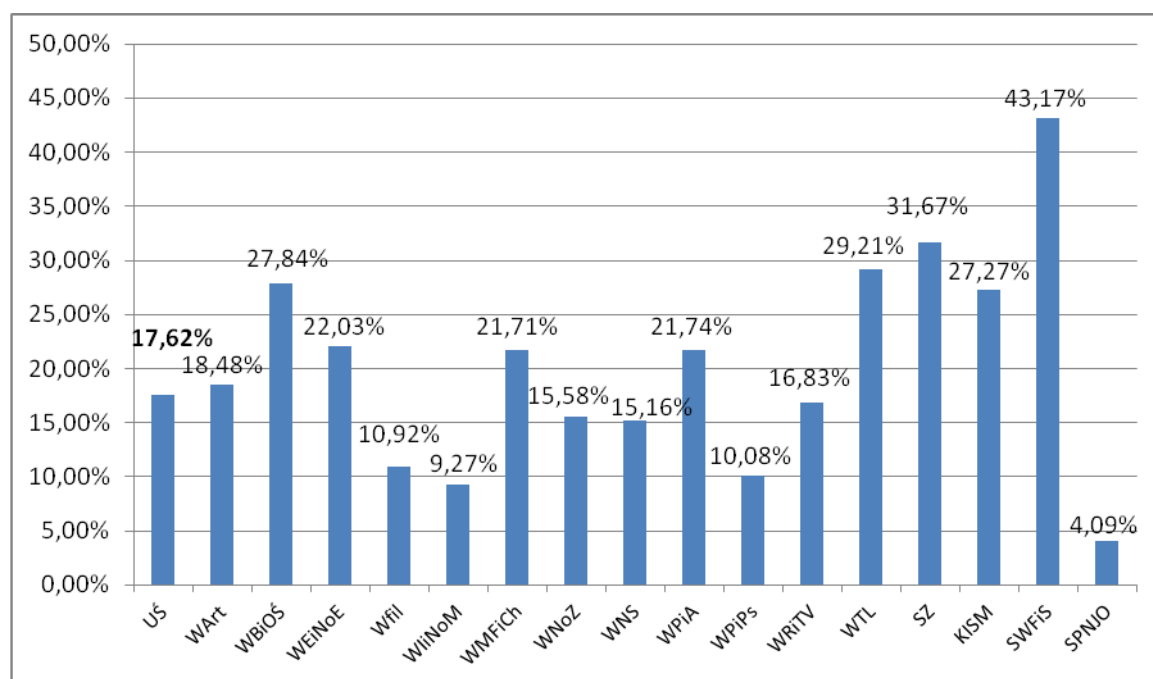
5) Analiza wyników sesji egzaminacyjnych oraz wyników dyplomowania

Po raz drugi na poziomie ogólnuczelnianym została przeprowadzona analiza wyników obu sesji egzaminacyjnych. Liczba ocen wystawionych w pierwszym terminie wynosiła 526095, a w drugim terminie 35582.

Podobnie jak podczas ubiegłorocznej analizy, szczególnie zwracano uwagę na weryfikację efektów kształcenia kończącą się średnią 5,0, co często skutkowało przeprowadzeniem rozmowy wyjaśniającej.

**Weryfikacje efektów kształcenia, które w I terminie zakończyły się średnią 5,0
w roku akademickim 2017/2018**

Analizie został poddany także proces dyplomowania w Uniwersytecie Śląskim. W roku akademickim 2017/2018 przeprowadzono 7245 obron. Średnia ocena dla uczelni z prac dyplomowych wyniosła 4,52, zaś średnia z egzaminów dyplomowych – 4,63. W skali Uniwersytetu ostateczną ocenę z ukończenia studiów podniesiono 974 razy (ponad 13%). Najwięcej, bo 255 razy podniesiono ocenę na Wydziale Filologicznym, a następnie na Wydziale Nauk Społecznych – 180. Jednak wydziałem, który procentowo podwyższył ocenę najwięcej jest Wydział Artystyczny – 26,12% i Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji – 20,17%.

Szczegółowe dane z rozbiciem na jednostki pokazuje poniższa tabela.

Jednostka	Ocena z pracy	Ocena z egzaminu	Średnia ze studiów	Wynik studiów	Ocena na dyplomie	Liczba obron	Podniesienia oceny	Podniesienia (udział procentowy)
UŚ	4,52	4,63	4,26	4,42	4,66	7245	974	13,44%
WArt	4,61	4,78	4,50	4,60	4,98	425	111	26,12%
WBiOŚ	4,61	4,59	4,19	4,40	4,59	209	20	9,57%
WEiNoE	4,43	4,82	4,44	4,54	4,85	466	94	20,17%
WFiI	4,43	4,53	4,27	4,38	4,63	1627	255	15,67%
WLiNoM	4,63	4,55	4,18	4,39	4,59	379	35	9,23%
WFiCh	4,55	4,45	4,21	4,36	4,59	349	47	13,47%
WNoZ	4,55	4,55	4,21	4,39	4,62	216	34	15,74%
WNS	4,50	4,72	4,27	4,44	4,68	1345	180	13,38%
WPiPs	4,50	4,65	4,37	4,48	4,73	762	102	13,39%
WPiA	4,62	4,61	4,01	4,32	4,46	1121	50	4,46%
WRiTv	4,61	4,82	4,41	4,56	4,86	181	25	13,81%
WTL	4,43	4,68	4,41	4,49	4,76	95	18	18,95%
SZ	4,42	4,28	4,05	4,20	4,31	70	3	4,29%

6) Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

Wsparcie udzielane studentom można ocenić jako bardzo dobre. Studenci i doktoranci otrzymują odpowiednie wsparcie przez prowadzących seminaria dyplomowe (choć zgłaszane są przypadki odbywania seminarium w terminach nieprzewidzianych harmonogramem i niezgodnionym ze studentami).

Każdy kierunek i rok (zarówno na studiach licencjackich, magisterskich jak i jednolitych magisterskich) ma swojego opiekuna. Opiekunowie ci wybierani są spośród kadry naukowo-dydaktycznej, a w niektórych przypadkach (jak np. na filologii angielskiej), powołuje się opiekunów dla poszczególnych specjalności. Nauczyciele akademicy są dostępni na konsultacjach dla studentów zazwyczaj dwa razy w tygodniu. Większość jednostek stara się tworzyć harmonogramy dyżurów i konsultacji pracowników w godzinach dogodnych dla studentów, również z uwzględnieniem zjazdów studentów studiów niestacjonarnych. Zgłaszano jednak przypadki nakładania się dyżurów np. z posiedzeniami rady wydziału, sygnalizowano również problem z nieobsługiwaniem służbowej poczty elektronicznej przez pracownika dydaktycznego lub promotora. Podnoszony był również problem czasu trwania konsultacji, który w trakcie trwania semestru i w trakcie sesji winien być różny. Postulowano usprawnienie systemu szybkiego informowania o nieprzewidzianych i nagłych zmianach w harmonogramie (np. poprzez serwisy społecznościowe lub mailowo).

Infrastrukturę dydaktyczną aktualnie można ocenić jako bardzo dobrą, pojawia się jednak problem z przestarzałym sprzętem komputerowym i oprogramowaniem w salach informatycznych. Zwracano również uwagę na brak miejsca potrzebnego do archiwizowania dokumentacji.

Zbiory bibliotek znajdujące się zarówno w budynku Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej, jak i w bibliotekach wydziałowych są dobrze zaopatrzone w podręczniki i materiały niezbędne do organizacji zajęć dydaktycznych. Tylko w nielicznych przypadkach zgłaszano niewystarczające zasoby biblioteczne.

W dalszym ciągu nie został rozwiązany problem objęcia wszystkich budynków zasięgiem uczelnianej sieci bezprzewodowego internetu (Wi-Fi). Jest to istotne zarówno z przyczyn wizerunkowych (dla kandydatów na studia i studentów dostęp do Wi-Fi to bardzo istotna sprawa, co znajduje odzwierciedlenie w prowadzonych badaniach), jak i praktyki

dydaktycznej. Z uwagi na brak dostępu do sieci nauczyciele akademicy nie mogą w pełni wykorzystywać systemu USOS np. do wpisywania ocen, co powoduje konieczność równoległego prowadzenia dokumentacji na papierze i przepisywania ocen do systemu. Brak internetu uniemożliwia również stosowanie wielu nowoczesnych narzędzi dydaktycznych.

7) Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

W roku akademickim 2017/2018 kontynuowane było wprowadzanie do systemu *Karty kierunku* danych o programach kształcenia prowadzonych kierunków studiów. Na niektórych wydziałach prace nad wdrożeniem *Karty kierunku* są kontynuowane, jednak w większości jednostek *Karta* została ostatecznie wdrożona. Konieczność publikowania sylabusów w systemie USOS jest przestrzegana, w niektórych przypadkach odnotowano brak części sylabusów w systemie, co może być wynikiem braku odpowiednich zabezpieczeń uniemożliwiających zatwierdzenie niekompletnego sylabusu (część wprowadzających zatwierdza dokument, będąc nieświadomym, że nie jest wypełniony do końca). W dalszym ciągu praktykuje się publikowanie pełnej dokumentacji dla programów kształcenia na kierunkach na stronach internetowych wydziałów lub instytutów, a także w formie tradycyjnej (papierowej) w gablotach korytarzowych. Dostęp do wszelkiej dokumentacji i informacji jest również możliwy bezpośrednio w sekretariatach. W serwisach internetowych zamieszcza się również plany studiów, wzory pism, harmonogramy zajęć i zjazdów na studiach niestacjonarnych. Na stronach www publikuje się także informacje o działalności w ramach WSZJK.

8) Dobre praktyki w zakresie jakości kształcenia

W jednostkach Uniwersytetu Śląskiego prowadzone są różne działania mające na celu podniesienie jakości kształcenia, uwzględniając specyfikę i możliwości danej jednostki. Działania projakościowe zawierają się zarówno w dużych projektach i procesach dydaktyczno-naukowych, jak i w aktywnościach na mniejszą skalę, ale będących realną odpowiedzią na zauważone bądź zgłoszone problemy.

Jednostki, w ramach podnoszenia jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, decydują się na włączanie w ten proces zewnętrznych interesariuszy i w zależności od specyfiki danych studiów, realizację zajęć w terenie. Organizowane są również zajęcia we współpracy z zewnętrznymi organizacjami oraz wprowadzanie przedmiotów wyrównawczych (moduły fakultatywne). Prowadzi się także praktykę konsultowania programów kształcenia i praktyk zawodowych z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Odpowiadając na potrzebę poprawy bieżących działań całej jednostki, a najczęściej konkretnego instytutu, wprowadza się szereg udogodnień i narzędzi związanych z lepszą komunikacją i kontrolą. Popularne spotkania studentów z wydziałowymi zespołami jakości kształcenia lub władzami dziekańskimi praktykowane są niemal w każdej jednostce. Uwzględnia się opinie studentów i pracowników podczas układania harmonogramu zajęć, pracownicy dzielą się dobrymi praktykami związanymi z prowadzeniem zajęć i sposobami weryfikacji efektów kształcenia, czy też monitorowania publikacji sylabusów czy też ich zawartości.

9) Podsumowanie

Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia pozytywnie ocenia funkcjonowanie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w roku akademickim 2017/2018. Jego działanie jest ustabilizowane i pozwala realizować zamierzone cele. O efektach działań projakościowych świadczą zarówno wyróżniające oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej jak i wyniki *ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego*.

Oferta dydaktyczna Uczelni jest w ciągle modyfikowana i optymalizowana.

Uniwersytet dysponuje wysoko wykwalifikowaną i bardzo dobrze ocenianą przez studentów kadrą dydaktyczną. Pożądane byłoby zapewnienie jej większego wsparcia w zakresie zarówno rozwoju kompetencji dydaktycznych, jak i w zakresie procedur związanych z organizacją procesu kształcenia, funkcjonowaniem Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia etc., co jest szczególnie istotne dla doktorantów i nowo zatrudnianych pracowników.

Infrastruktura dydaktyczna poszczególnych jednostek jest zróżnicowana. Należy więc dążyć zarówno do utrzymania jej stanu tam, gdzie jest bardzo dobra, jak i do poprawy sytuacji tam, gdzie widoczne są problemy. Szczególnie ważne wydaje się zapewnienie dostępu do uczelnianej sieci bezprzewodowego internetu (Wi-Fi) we wszystkich pomieszczeniach dydaktycznych i gabinetach pracowników.

Bardziej szczegółową listę rekomendowanych działań na rzecz poprawy jakości kształcenia zawiera dokument *Rekomendacje działań doskonalących proces kształcenia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach*, sporządzony stosownie do §4 ust. 3 pkt. 2 uchwały nr 126 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie *Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Śląskim* i przedłożony Jego Magnificencji Rektorowi Uniwersytetu Śląskiego.

Katowice, 4 marca 2019 r.

Opracował Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia

Spis załączników:

- 1) Raport z oceny własnej Wydziału Artystycznego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 2) Raport z oceny własnej Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 3) Raport z oceny własnej Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 4) Raport z oceny własnej Wydziału Filologicznego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 5) Raport z oceny własnej Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 6) Raport z oceny własnej Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 7) Raport z oceny własnej Wydziału Nauk o Ziemi w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 8) Raport z oceny własnej Wydziału Nauk Społecznych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 9) Raport z oceny własnej Wydziału Prawa i Administracji w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 10) Raport z oceny własnej Wydziału Pedagogiki i Psychologii w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 11) Raport z oceny własnej Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 12) Raport z oceny własnej Wydziału Teologicznego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 13) Raport z oceny własnej Szkoły Zarządzania w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 14) Raport z oceny własnej Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018;
- 15) Raport z oceny własnej Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2017/2018.